

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Art. I. De Ingressu Christi in Mundum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

CAPUT II.

DE OECONOMIA VERBI.

PER Oeconomiam istam SS. Patres nihil aliud intelligunt quam ea, quæ Christus in natura humana vel genuit, vel passus est, vel deinceps aget. Unde S. Thomas p. 3. q. 1. totam hanc materiam in quatuor quasi partes dividit, quarum prima considerat, quæ pertinent ad ingressum Christi in mundum. In secunda, quæ spectant ad progressionem vitæ ipsius in mundo: In tertia, quæ pertinent ad egressum ipsius ex mundo. In quarta, quæ spectant ad exaltationem illius post hanc vitam; quæ quidem divisio etiam in hoc tempore retinebitur, ita tamen, ut quoniam multa ex illis quæ S. Thomas hic tractat, ex instituto examinare ad Scripturæ Interpretes pertinet, hoc loco non nisi breviter agantur.

ARTICULUS I.

De ingressu Christi in mundum.

In hoc ingressu S. Thomas à q. 27. duo præcipue consideranda in genere notat, aliqua nempe, quæ ad Matrem concipientem ac parientem; & alia, quæ ad Filium conceptum, natum, & educatum pertinent, quæ breviter sequentibus duobus §§. indicabuntur.

§. I.

De iis quæ ad Matrem Christi pertinent.

I. De hac quinque præcipue capita post S. Thomam discutiunt Theologi, scilicet conceptionem, Sanctificationem, scientiam, & gratias gratis datas, virginitatem, Assumptionem, de quibus totidem quæstiones proponuntur.

II. Q. 2. *Quid de Conceptione B. Virginis doceant Theologi?* Resp. *Sequentia ferè, 1. Eandem secundum licet*

paternam ex tribu Juda, ac stirpe Regia Davidis natam esse
 parti illud Iſaiæ 11. *Egredietur Virga de radice Ieſſe, & flos de
 radice eius aſcendet.* 2. Eandem habuiſſe etiam cognatio-
 nem cum tribu Levi; licet autem Tann. d. 2. de Inc. q. 1. n. 4.
 incertum eſſe dicat, quâ ratione id acciderit, addit tamen
 27. verius eſſe, & SS. Patrum doctrinæ conformius, eam ex
 tribu Sacerdotali ſeu Levitica deſcendiſſe. 3. Etiam ex eâ-
 dem Familia cum Joſepho fuiſſe; id enim in Matrimoniis
 Deus Num. 36. præceperat. 3. Eſſi probabile ſit, Genealo-
 giam B. Virginis eſſe illam, quam S. Lucas c. 3. deſcribit, quæ
 ad Davidem diverſos à S. Joſepho progenitores habue-
 rit, atque adeò Joſephum ex Davide per Salomonem, B. Vir-
 ginem verò ex Davide per Nathan deſcendiſſe, uti non pau-
 ca apud Tann. n. 8. cenſent, veterem tamen & veriore ſen-
 tentiam eſſe, quòd Genealogia vera B. Virginis ſit illa, quam
 Matthæus c. 1. naturales S. Joſephi Parentes deſcribens aſſi-
 gurit, quòdque adeò S. Lucas legales tantùm S. Joſephi Pro-
 genitores numerârit; hæc enim opinio & variis S. Scripturæ
 textibus, & communi SS. Patrum & Fidelium ſenſui confor-
 mior eſt, ut fuſè Tannerus n. 13. & ſeq. oſtendit.

III. Q. 3. *Quid de ſanctificatione B. Virginis doceant
 Theologi?* Reſp. ſequentia. 1. Eam per gratiam ſanctifi-
 cationem in ipſo adhuc utero ſanctificatam fuiſſe. 2. Veriſi-
 ſimum eſſe, eidem tunc gratiam (atque adeò propter con-
 ceptionem etiam virtutes infulſas) in majori gradu & intenſio-
 re fuiſſe collatas, quàm ulli unquam Angelo aut Homini
 data fuerit, cum per eam fuerit B. Virgo ad Maternitatem
 diſpoſita, atque adeò ſicut Maternitas excedit dignitate o-
 mnes alios favores & gratias, ita etiam ipſa gratia velut di-
 ſpoſitio eorundem excedere debuerit. 3. Tam perfectè fuiſſe
 ſanctificatam, ut concupiſcentia ſeu fomes peccati nunquam
 in eam prævenerit, & in actum eruperit; eſſi verò S. Tho-
 mas, & multi alii putent in prima ſanctificatione ligatum
 extitit, in ipſa verò Filii conceptione primum extinctum
 fuiſſe, alii tamen apud & cum Tann. n. 38. probabiliter ſtatim
 ab initio ſanctificationis extinctum fuiſſe exiſtimant. 4. Non
 obſtante hæc ſanctificatione B. Virginem per totam vitam
 menſurè augmentum gloriæ, utpote quæ, ſicut viatrix a quæ
 ac illi extitit, ita meritò privilegiò quoque viatorum gaude-
 re de-

re debuerit. Et si verò Suar. Vasq. & alii apud & cum Tann. n. 54. valde probabile putent, eidem etiam perfectum tantum usum in ipso conceptionis instanti concessum; & hunc omnino S. Albertus, S. Bernardus, S. Bernardinus & plures alii apud Tann. n. 55. nec per ipsum etiam somnum interruptum fati contendunt; sicque ad tantum meritorum cumulum pervenisse Suar. d. 18. S. 4. existimet, ut in fine vitæ omnes Angelos & Homines collectivè acceptos in gratia superent; tamen omnia non satis certa sunt, cum primum S. Thomas alii negent; secundum Tannerus. n. 55. cit. naturæ ordinem verum, nec ab antiquis SS. Patribus & Theologis asseruntur; tertium verò primus Suarez docuerit, idèoque Tann. n. 60. piè quidem & probabiliter dici, sed tamen communi simplici Populo non facilè adstruendum judicet, maxime cum S. Thomas q. 27. a. 5. ad. 1. satis innuat, soli Christo vel Filio Dei & capiti omnium Sanctorum proprium fuisse, ut haberet tantam plenitudinem gratiæ, quæ in omnes recedat juxta illud Joan. 1. c. *De plenitudine eius nos omnes accepimus.* 5. Probabile quidem à Canisio & aliis nonnullis iudicari, B. Virgini in conceptione originalem etiam Justitiæ fuisse concessam; hoc tamen à Suar. & aliis apud & cum Tannero n. 49. probabilius negari, quia licet habuerit quos originalis justitiæ effectus (speciatim verò hunc quod ex speciali Dei protectione nec venialiter quidem peccaverit) non habuit tamen omnes, cum nec immortalis, nec impassibilis quoad animam & corpus extiterit.

IV. Q. 4. *Quid de Scientia B. Virginis, & gratia gratis datis sentiant Theologi?* Resp. Sequentia communius docentur. 1. B. Virginem cognitione Mysteriorum Fidei superasse omnes Apostolos & Theologos; uti unanimiter sentiunt SS. Patres, teste Tann. n. 68. & præ cæteris clarissime S. Anselmus affirmat dicens: *Licet Apostoli per revelationem Spiritus Sancti edocti fuerint omnem veritatem, incomparabiliter tamen eminentius ac manifestius ipsa per eum Spiritum veritatis, hanc veritatis profunditatem intelligebat; & per hoc multa eorum hanc revelabantur; qua in se non solum simplici scientia sed per effectum, ipso experimento didicerat.* 2. Probabiliter eam etiam habuisse scientiam Theologicam, & habitus scientiarum naturalium per accidens infusos, utpote quos & ipse Adam habuit.

bitur, & verò etiam ad exactam Scripturarum intelligentiam, & morum perfectam prudentiam requirebantur, uti Saar. & alii apud & cum Tann. n. 71. & 72. docent, indeque merito concludunt, nullam in ea ignorantiam fuisse, cum nihil nesciverit eorum, quorum scientia necessaria, aut statui suo consentanea fuerit. 3. Scientiam per se infusam, quam Christus habebat, ipsi quoque B. Virgini concedi quidem S. Bernardino & pluribus aliis apud Tann. n. 74. hunc tamen Saar. negativam sententiam probabiliorē iudicare, eò quod nec apud antiquiores Patres ac Theologos ulla hujus doctrinæ mentio reperitur; nec scientia ista ad sanctitatem illius necessaria, aut statui viatoris accommodata fuerit; licet non neget hi Authores species quasdam altioris ordinis eadem fuisse probabiliter infusas, quibus sine conversione ad christianam vitam uti potuerit. 4. Quoad gratias gratis datas, probabiliter illi donum Sapientiæ, & Scientiæ quoad intelligentiam Scripturarum, Interpretationis sermonum, Discriminis Spirituum, imò & donum linguarum, & gratiam miraculorum & Sanitatum concessam fuisse; maximè post adventum Spiritus Sancti, quando & ipsa fidei mysteria passim adhaerent & confirmabat; licet S. Thomas & alii illi usum Sapientiæ in docendo, & ideo etiam facultatem patrandi miracula negent.

V. Q. 5. Quid de Virginitate Deiparæ doceant SS. Patres & Theologi? Resp. duo præcipuè. 1. Eam ante, in, & post partum verè Virginem quoad corporis integritatem extitisse; ita namque unanimiter SS. Patres & Theologi docent; non enim fas erat, inquit S. Augustinus S. 6. de Nativ. ut per ipsius adventum violaretur integritas, qui venerat sanare corruptam. Et ideo hæc integritas per portam Orientalem Ezech. figurabatur, de qua ibidem dicitur: *Porta hæc clausa est, & vir non transibit per eam: quoniam Dominus Deus Israel ingressus est per eam, eritque clausa Principi.* 2. Eandem virginem ante Matrimonium contractum habuisse propostam Virginitatem servandi, sed etiam voto illud confirmasset: eò quod Virginitas in ea, velut prima Observatrice excolere debuerit, perfectior autem sit Virginitas cum, quàm sine voto. S. Thomas tamen & nonnulli alii apud Tann. n. 111. quærant, eam hoc votum non nisi post desponsationem

cum S. Josepho concepisse; ante istam verò conditionem duntaxat Virginitatis propositum habuisse, si scilicet Deo magis placere cognitura esset. 3. Matrimonium B. Virginis cum S. Josepho fuisse verum & legitimum, ac probabiliter ante conceptionem verbi contractum, uti teste Tann. n. 131. communiùs sentiunt SS. Doctores, eò quòd sic fieri ad prospiciendum famæ B. Virginis oportebat. Licet non delirint, qui putent probabiliter defendi posse, inter B. V. & S. Josephum tantum Sponsalia de futuro intercessisse, quorum tamen sententiam Tann. n. 132. vix sine temeritate defendi posse censet; eò quòd S. Scriptura B. V. expressè vocet uxorem.

VI. Q. 6. *Quid de ipsa morte & Assumptione B. Virginis sentiant Theologi?* Resp. Sequentia duo. 1. Etsi alii doceant B. Virginis mortè anno sexagesimo illius, alii septuagesimo secundo contigisse, communiùs tamen probari sententiam, quæ sexaginta tres annos ei pro vita concedit, juxta Sententiam aliorum opinionem apud & cum Tann. n. 240. eò quòd hanc opinio & Chronicis Historiæ Ecclesiasticæ & Fidelium consensu persuasione Salutationem Angelicam ter & sexaginta ad honorem hujus ætatis recitantium sit conformior.

§. II.

De iis, quæ ad ipsum Christum conceptum pertinent.

I. N. Q. 1. *Quid de Conceptione Christi doceant Theologi?* Resp. Sequentia communiter doceri. 1. Christum verè ex substantia B. Virginis conceptum fuisse, corpusque assumpsisse; sic enim S. Paulus Gal. 4. testatur dicens; *Adhuc Deus Filium suum, factum ex muliere.* 2. Corpus Christi fuisse formatum in utero B. Virginis tanquam naturali in loco conceptionis; uti ex Matt. 1. c. colligitur. 3. Causam principalem efficientem formationis corporis Christi fuisse Spiritum Sanctum, de quo in Symbolo Apostolorum potius conceptus dicitur, quàm de aliis Personis, eò quòd Incarnatio fuerit opus amoris, gratiæ, & sanctificationis, qui omnes effectus propriè Spiritui Sancto attribui solent; B. Virginem verò, etsi D. Bona Ventura & Scotus physicè concurrisse putent, D. Thomas tamen & alii plures apud & cum Tann. n. 131. tenuerunt.

...tum passivè ministrando materiam cooperatam fuisse existi-
...ant. 4. Formationem hanc in primo statim instanti con-
...ceptionis contigisse, uti S. Thomas & alii SS. Patres apud
...Tom. n. 8. ec. docent, eò quòd non decuerit, corpus non per-
...ficè organizatum à Verbo assumi.

ARTICULUS II.

De progressu Christi in Mundo.

I. Q. 1. De hoc S. Thomas à q. 35. Sequentes mate-
...rias tractat, scilicet de Nativitate, legalibus observatis, Con-
...secratione, Baptismo, Tentatione, Miraculis, Transfiguratione,
...de quibus proinde & hic totidem quæstiones proponen-
...tur.

II. Q. 2. Quid de Nativitate Christi doceant Theolo-
...gi. Resp. Tria à S. Thoma & aliis doceri. 1. Nativitatem
...fuisse salva Matris integritate, & probabiliter etiam sine o-
...mnibus Puerperii Sordibus contigisse; eò quòd hic modus
...magis decuerit Dei Nativitatem. 2. B. Virginem verè in
...hoc Nativitate officium Matris exercuisse, ita ut verè *Deorò-*
...bid est, Dei Mater diceretur. 3. Manifestationem Nati-
...vitate sapientissimo modo fuisse peractam; cum enim salus
...hominum futura per Christum ad totam Hominum Uni-
...versitatem pertineat, idcirco ut hoc in ipsa Nativitate præfi-
...gatur, omnibus conditionibus hominum est manifesta-
...tum, nam, ut notat S. Augustinus S. 4. de Epiph. Pastores fue-
...rent Israëlitarum, Magi Gentiles; illi propè, isti longè, utrique
...geni ad angularem lapidem concurrunt.

III. Q. 3. Quid de Legalibus à Christo observatis do-
...ceant Theologi? Resp. per Legalia à S. Thoma, qui q. 37. 2. 4.
...articulum proponit, aliud nihil intelligi, quàm circumci-
...sionem, & Oblationem Christi in Templo ex antiqua legis
...præcepto factas, de quibus sequentià docent Theologi cum
...S. Thoma. 1. Circumcisionem licet fuerit in remedium pec-
...catorum originalis, & in signum fœderis cum Abrahamo initi,
...et promissionis de Christo ex semine ejus nascituro factæ in-
...itum, qui uterque finis in Christo locum non habere vide-
...atur, convenienter tamen Christo adhibitam esse; tum quia
...per circumcisionem primariò etiam consignabatur Populus
...Dei